

13. SOS
XIII. Ulusal
Sınıf Öğretmenliği
Eğitimi Sempozyumu

TAM METİN
BİLDİRİ KİTAPÇIĞI
CİLT-2

13. ULUSAL
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ | 29 - 31
EĞİTİMİ SEMPOZYUMU | MAYIS 2014

B **SOS**
XIII. Ulusal
Sınıf Öğretmenliği
Eğitimi Sempozyumu

DESTEKLER

ÖNSÖZ	8
ONUR KURULU.....	11
BİLİM ve DANIŞMA KURULU	12
HAKEM KURULU	13
DÜZENLEME KURULU	15
SEMPOZYUM KONU BAŞLIKLARI	16
DAVETLİ KONUŞMACILAR	17
ÇALIŞTAYLAR	17
1. Nitel Araştırmalarda Veri Analizi Çalıştayı	17
2. Sınıf Öğretmenlerine Yönelik Orff Uygulamaları Çalıştayı	17
3. Eğitimde Orff Yaklaşımı	18
4. Nitel Veri Analizinde NVivo Kullanımı: NVivo Tanıtım Toplantısı	18
5. Sınıf İçi Ölçme Uygulamaları	18
SEMPOZYUM BİLDİRİLERİ	19
Sınıf Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünmeye ve Eleştirel Düşünmeyi Geliştirmeye Yönelik Görüşleri	21
Kurum Deneyimi Uygulamasının Yönetici Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi	36
Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin Okula Hazır Bulunuşlarını Belirlemede Kullanılan Ölçeklere İlişkin Farkındalıklarının İncelenmesi	47
İlkokul ve Ortaokul Öğrencileri Arasında Akran Zorbalığının İncelenmesi	57
Rehber Öğretmeni Olmayan İlkokullarda Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşleri	64
İlkokul Kurumlarında Görev Yapan Okul Müdürlerinin Denetleme Faaliyetlerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi	77
Sınıf Öğretmenliği Eğitiminde Yaklaşım Savaşları	87
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Şiddet Gören Öğrencilere Yönelik Alınacak Önlemlere ve Eğitim Uygulamalarına İlişkin Görüş ve Düşünceleri	104
Sınıf Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Anlayışa ve Tercih Ettikleri Öğretim Yöntemlerini Kullanma Amaçlarına Yönelik Görüşleri	119
Eğitim Fakültelerinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Durumlarının İncelenmesi	138
Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Sınıf Yönetimine Etkisi	150
Araştırmaya Dayalı Fen Deneylerinin Öğretmenin Mesleki Yaşantısına Etkileri	156
Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenleri ile Arasındaki İletişimin Değerlendirilmesi	168
İlkokul Öğrencilerinin Bilgisayar Yeterlilikleri ve Bilgisayar Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi	178
Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Çizgi ve Sütun Grafiklerini Okuma ve Yorumlama Başarı Düzeylerinin İncelenmesi ve Cinsiyet Değişkeni	192
Sosyal Sorumluluk Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenlik	200
İlköğretim Araştırmalarında Cronbach Alfa Kullanımı: İlköğretim Online Dergisi Örneği	211
Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sıklık Tablosu İle Grafik Okuma ve Yorumlama Başarı Düzeylerinin Kıyaslanması	219
Sınıf Öğretmenlerinin 1. Sınıflarda Karşılaştıkları İstenmeyen Davranışlarla Baş Etme Stratejileri	228

BİLİM ve DANIŞMA KURULU

- * Prof. Dr. Bahattin ACAT *Eskişehir Osmangazi Üni.*
 - * Prof. Dr. Sefer ADA *Marmara Üni.*
 - * Prof. Dr. Hayati AKYOL *Gazi Üni.*
 - * Prof. Dr. Murat ALTUN *Uludağ Üni.*
- * Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ *Adıyaman Üni.*
- * Prof. Dr. Mehmet BAHAR *Abant İzzet Baysal Üni.*
 - * Prof. Dr. Adnan BAKI *Karadeniz Teknik Üni.*
 - * Prof. Dr. Şener BÜYÜKÖZTÜRK *Gazi Üni.*
 - * Prof. Dr. Halil EKŞİ *Marmara Üni.*
- * Prof. Dr. Mustafa ERGÜN *Afyon Kocatepe Üni.*
 - * Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ *Bartın Üni.*
 - * Prof. Dr. Yücel KABAPINAR *Marmara Üni.*
 - * Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ *Dokuz Eylül Üni.*
 - * Prof. Dr. Rahmi KARAKUŞ *Sakarya Üni.*
 - * Prof. Dr. Sinan OLKUN *Ankara Üni.*
 - * Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK *Marmara Üni.*
- * Prof. Dr. Ahmet SABAN *Necmettin Erbakan Üni.*
- * Prof. Dr. A. Seda SARACALIOĞLU *Adnan Menderes Üni.*
 - * Prof. Dr. Ramazan SEVER *Giresun Üni.*
- * Prof. Dr. A. Murat SÜN BÜL *Necmettin Erbakan Üni.*
- * Prof. Dr. Orhan Kemal TAVUKÇU *Recep Tayyip Erdoğan Üni.*
 - * Prof. Dr. Selahattin TURAN *Eskişehir Osmangazi Üni.*
 - * Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN *Doğu Akdeniz Üni.*
 - * Prof. Dr. Şefik YAŞAR *Anadolu Üni.*
 - * Prof. Dr. Selma YEL *Gazi Üni.*
- * Prof. Dr. Tuğba YANPAR YELKEN *Mersin Üni.*
- * Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN *Çanakkale 18 Mart Üni.*
- * Doç. Dr. Mehmet GÜLTEKİN *Anadolu Üni.*
- * Doç. Dr. Ali MEYDAN *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.*
 - * Doç. Dr. H. İbrahim SAĞLAM *Sakarya Üni.*
- * Doç. Dr. İsa KORKMAZ *Necmettin Erbakan Üni.*
 - * Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ *Gazi Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Kemal KÖKSAL *Gazi Üni.*

* Soyadına göre sıralama yapılmıştır.

HAKEM KURULU

- * Doç. Dr. Şengül S. ANAGÜN *Eskişehir Osmangazi Üni.*
 - * Doç. Dr. Ali Fuat ARICI *Dumlupınar Üni.*
 - * Doç. Dr. Ş. Dilek BELET *Anadolu Üni.*
 - * Doç. Dr. Hüseyin ÇAVDAR *Dumlupınar Üni.*
- * Doç. Dr. M. Kaan DEMİR *Çanakkale 18 Mart Üni.*
 - * Doç. Dr. Ahmet DOĞANAY *Çukurova Üni.*
 - * Doç. Dr. Ali ERSOY *Anadolu Üni.*
- * Doç. Dr. Nuri KARASAKALOĞLU *Adnan Menderes Üni.*
 - * Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI *Pamukkale Üni.*
 - * Doç. Dr. Emine KOLAÇ *Anadolu Üni.*
 - * Doç. Dr. Aytunga OĞUZ *Dumlupınar Üni.*
 - * Doç. Dr. Cumali ÖKSÜZ *Adnan Menderes Üni.*
 - * Doç. Dr. Gökhan ÖZSOY *Aksaray Üni.*
 - * Doç. Dr. Dilek TANIŞLI *Anadolu Üni.*
 - * Doç. Dr. Veli TOPTAŞ *Kırıkkale Üni.*
 - * Doç. Dr. Mehmet TURAN *Fırat Üni.*
 - * Doç. Dr. Emre ÜNAL *Niğde Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Cüneyt AKAR *Uşak Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Hakan AKDAĞ *Gaziantep Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Vedat AKTEPE *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Soner ALADAĞ *Adnan Menderes Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ANILAN *Eskişehir Osman Gazi Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Seyit ATEŞ *Gazi Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Mustafa BEKTAŞ *Sakarya Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Baykal BİÇER *Dumlupınar Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Ayfer BUDAK *Dumlupınar Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Ahmet ÇAKIROĞLU *Aksaray Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Barış ÇAYCI *Niğde Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Çağlar ÇETİNKAYA *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Nilgün DAĞ *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Sibel DAL *Akdeniz Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Nil YILDIZ DUBAN *Afyon Kocatepe Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Erol DURAN *Uşak Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Hakan DÜNDAR *Kırıkkale Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM *Dumlupınar Üni.*
 - * Yrd. Doç. Dr. Pınar GİRMEN *Eskişehir Osman Gazi Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Bülent GÜVEN *Çanakkale Onsekiz Mart Üni.*

- * Yrd. Doç. Dr. Bülent GÜVEN *Çanakkale Onsekiz Mart Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Mehmet KANDEMİR *Kırıkkale Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Ruban KARADAĞ *Adıyaman Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Emin KILINÇ *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Çiğdem KILINÇ *Mersin Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Nilüfer YAVUZSOY KÖSE *Anadolu Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Halil KUNT *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Emine Aysin KÜÇÜKYILMAZ *Anadolu Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. A. Murat ÖZDEMİR *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Yasin ÖZKARA *Akdeniz Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Ergün ÖZTÜRK *Sakarya Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Gülhiz PİLTEN *Necmettin Erbakan Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Pusat PİLTEN *Necmettin Erbakan Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. İbrahim SARI *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Behsat SAVAŞ *Mehmet Akif Ersoy Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Demet SEBAN *Akdeniz Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ *Muğla Sıtkı Koçman Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN *Ahi Evran Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Nihan TOPSAKAL ŞAHİNKAYA *Medeniyet Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Ali Rıza ŞEKERCİ *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Selçuk ŞİMŞEK *Pamukkale Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Devrim TARHAN *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA *Mersin Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Burçin TÜRKCAN *Anadolu Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Mustafa ULU *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Mehmet UYGUN *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Fulya TOPÇUOĞLU ÜNAL *Dumlupınar Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Selami YANGIN *Recep Tayyip Erdoğan Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Kasım YILDIRIM *Muğla Sıtkı Koçman Üni.*
- * Yrd. Doç. Dr. Fatih YILMAZ *Dicle Üni.*

* Soyadına göre sıralama yapılmıştır.

DÜZENLEME KURULU

- * Doç. Dr. Turan TEMUR - Eş Başkanı *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Doç. Dr. Ali ÖZEL - Eş Başkanı *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Doç. Dr. Nida BAYINDIR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Doç. Dr. Özlem DOĞAN TEMUR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Menderes ALYÖRÜK *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Metin DEMİR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Recep Serkan ARIK *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Döndü ÖZDEMİR ÖZDEN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Muhammet ÖZDEN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Mehmet UYGUN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Yrd. Doç. Dr. Cenk YOLDAŞ *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Dr. Senar ALKIN ŞAHİN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Dr. Nihal TUNCA *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. F. Çağlin AKILLIOĞLU *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Tuğba AYDEMİR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Mustafa BAKIR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Enis Harun BAŞER *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Merve BULUT *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Mustafa ÇELİK *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Serap AKBABA DAĞ *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Merve DAL *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Gönül Türkan DEMİR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Halil İbrahim DEMİR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Samet DEMİR *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Hafize ER *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. A. Zeynep GENÇ *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Abdullah KALDIRIM *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Sevinç DEMİR KAYA *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Mustafa KÖSE *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Mücahit KÖSE *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Handan KILIÇ ŞAHİN *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Sedat TURGUT *Dumlupınar Üniversitesi*
- * Arş. Gör. Hasan YAPICI *Dumlupınar Üniversitesi*
- Öğr. Gör. Erdoğan DİZDAR *Dumlupınar Üniversitesi*
- Nurullah ÇAKMAK *Dumlupınar Üniversitesi*

SEMPOZYUM KONU BAŐLİKLARI

Sınıf Öğretmenliğinde

- * Türkçe Öğretimi
- * Hayat Bilgisi Öğretimi
- * Matematik Öğretimi
- * Fen ve Teknoloji Öğretimi
 - * Sanat Eğitimi
- * Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi
- * Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimi
- * Program Geliştirme, Sınıf Yönetimi, Ölçme ve Değerlendirme Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
- * Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri
- * Özel Eğitim ve Kaynaştırma Eğitimi
 - * Lisansüstü Eğitimi
- * Öğretmen Yetiştirme ve İstihdam
 - * İlkokula Hazırlık ve Uyum
 - * Yabancı Dil Öğretimi
- * Türk Eğitim Sistemi ve Eğitim Tarihi
 - * Sosyal Bilgiler Öğretimi
 - * Diğer konular

Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Özelliklerinin Sınıf Yönetimine Etkisi

Doç. Dr. Sait Akbaşlı, Mersin Üniversitesi

sakbasli@gmail.com

Yrd. Doç. Dr. Lütfi Üredi, Mersin Üniversitesi

lutfiuredi@gmail.com

Fatma Arik, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

ftmarik@hotmail.com

Özet

Bireyin kişisel gelişimi içinde yaşadığı topluma göre şekillenir. Özellikle küçük yaşlardaki çocuklarda kimlik edinimi de okulda karşılaştığı durumlarda karşıdaki bireylerin tutumuna bağlıdır. İlköğretim çağındaki bir çocuğun bu anlamda kişiliğini en çok etkileyen kişinin en çok etkileşimde bulunduğu sınıf öğretmeni olması kaçınılmazdır. Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde takındığı tutum, öğrencilerin kişilik gelişimleri üzerinde diğer branş öğretmenlerinden daha etkili olacaktır. Hem yüksek mecutlara sahip sınıflarda kontrolü elinde tutmak, hem de yapıcı olmak adına sınıf öğretmenleri tutumlarında bir denge sağlamakla yükümlüdür. Bu bağlamda ilk olarak sınıf öğretmenleri sınıf yönetimi sırasında her türlü eylemlere hazır bulunmalıdır. İkinci olarak ise, sınıf öğretmenleri sınıf içinde ve dışında sorumluluklarının bilincinde olmalı ve kendi disiplinlerini sağlayabilmelidir. Üçüncü sırada sınıf öğretmenlerinin dışa dönük olması, yani etkileşime açık olması ve teşvik edici olması gelmektedir. Son sıralarda ise, sınıf öğretmenlerinin merhametli, uyumlu bir karaktere sahip olmasının yanı sıra duygularının dengesini sağlayabilmesi de elzem özelliklerdir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde daha aktif, daha girişimci bir tutum sergilemeleri hem kendilerine olan güvenleri, hem de sınıfı kontrol etme yetilerinin artmasında katkı sağlayacaktır. Bu çalışmada amaç sınıf öğretmenlerinin yaş ve cinsiyet farklılıklarına göre sınıf içindeki girişimcilik özelliklerini ve bunun sınıf yönetimine etkisini incelemektir. Nicel bir çalışma olan bu araştırmada, survey (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak, Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen "Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği" adlı beşli likert tipinde ölçekten faydalanılmıştır. Ölçek Mersin ilinde çalışmakta olan 120 adet sınıf öğretmenine uygulanmış ve verilerin çözümlenmesinde "SPSS" bilgisayar programından yararlanılmıştır.

Anahtar Sözcükler: yenilikçilik, girişimcilik, özgüven, sınıf yönetimi

Giriş

Birey olarak içinde bulunduğumuz ailenin, aile olarak da dahil olduğumuz toplumun birer üyesi olarak, kimliğimizi oluşturan birçok faktörün direkt olarak etkisinde olmamız doğal bir olaydır. Bu etkileşim, kişilik özelliklerimizi oluşturma ve değiştirme anlamında büyük etki göstermekle birlikte bu değişimin yönü, olumlu ya da olumsuz olması ait olduğumuz aile ve topluma, en önemlisi de birer öğretmen olarak bizlerin eğitimine maruz kalacak öğrencilere yansması ve onlara katacakları en önemli olan noktadır.

Bu noktada, branş olarak diğer öğretmenlere oranla sınıfla, sınıftan kasıt olarak öğrenciler başta olmak üzere, idare ve velilerle de iletişimi bire bir olan sınıf öğretmenlerinin hem eğitim-öğretim etkinlikleri için hem de ilişkileri kontrol altında tutmak ve dengeyi sağlayabilmek için bazı önemli kişisel özelliklere sahip olması gerekmektedir. Bu gerekliliği sağlayabileceği düşünülen ve "Beş Etmen" veya diğer adıyla "Anlayış Yeteneği" diye isimlendirilen beş faktörü ele almak yerinde olacaktır (Tupes,1961: 61).

Tupes' ten yola çıkarak, Ören ve Biçkes' in Beş Etmen tanımları şöyledir:

- **Açıklık** : “Sanatı takdir, his, macera, sıra dışı fikirler, hayal kurma, merak ve çeşitli deneyimler” olarak açıklanmaktadır. Bu kavramlar tek tek düşünüldüğünde, özellikle macera kavramından yola çıkılacak olursa yeni, keşfedilmemiş bilgi ve eylemlere yönelik olma diye anlaşılabilir.
- **Sorumluluk**: “Öz disiplin göstermeye yönelim, sorumluluk sahibi olarak hareket etme ve başarı için azimli olma; kendiliğinden olan yerine planlı hareket etme,” olarak tanımlanmaktadır. Eylem ve düşüncelerinin getiri ya da götürülerini göze alabilmek, verilen görevleri şart ve zamanına uygun olarak yerine getirmek olarak düşünülebilir.
- **Dışadönüklük** : “Enerji, olumlu duygular ve diğerlerinin ortaklığını ve teşvikini aramaya eğilim” şeklinde ifade edilmektedir. Sosyal ilişkilerinde karşıdaki bireyden sürekli bir beklenti içinde olmadan kendi isteğiyle düşünce ve isteklerini rahat bir dille ifade edebilme yeteneği olarak da tanımlanabilir.
- **Uyumluluk** : “Şüpheli ve zıt olmaktan çok merhametli ve yardıma hazır olmaya eğilim” şeklinde tanımlanmaktadır. Bulunduğu ortam ve şartlara aykırı olmadan kabullenebilir, bütünleşebilir olma anlamı çıkarılabilir.
- **Duygusal denge**: “Öfke, kaygı, bunalım veya alınganlık gibi tatsız duyguları kolayca yaşama eğilimi; bazen duygusal dengesizlik olarak da adlandırılır” şeklinde tanımlanmıştır. (Ören ve Biçkes 2011).

İşte bu Beş Etmen' in işaret ettiği önemli bir kavram vardır; “Girişimcilik”. Sınıf öğretmenlerinin bu Beş Etmen' i kişiliklerinde barındırması girişimcilik özelliklerini doğrudan etkileyip geliştirir. Bu noktada girişimciliğin ne olduğu üzerinde durulabilir.

Koh (1996)'a göre girişimcilik kavramı ve girişimcinin tanımı üzerine çok fazla araştırma yapılmasına rağmen, bu terimler için henüz genel geçer bir tanım üretilmemiştir (1996:13). Girişimcilik kavramı ile ilgili alanyazın incelendiğinde ise bu kavramın genellikle endüstriyel ve sosyal bilimlerde alanında ele alındığı görülmektedir (Akyüz ve diğerleri,2006; Aytacı, 2006; Gömleksiz ve Kan, 2007; Yener ve Akyol, 2009; Eraslan, 2011; akt. Akyürek ve Şahin, 2013:53). Ancak, Kaynakçada genellikle, girişimciliğin sanayi ve ekonomi alanında tanımları konuşmuş ve bu yönde araştırmalar yapılmıştır. Bu araştırmalardan elde edilen tanımlardan bazıları şöyledir;

Girişimcilik, somut ve soyut (maddi ve maddi olmayan) unsurlarla, düşünsel ve pratik eylemlerin bir toplamıdır (Ören ve Biçkes, 2011:71). Hayatın her anında, yeni bir şeyle karşılaşırken, bir tehlike ile yüz yüze, kişinin yaşam şartlarının ani değişimlerinde vs. kişi her zaman girişimcilik özelliklerinden faydalanacaktır (Morrison, 2000: 59).

Top'a (2006: 7) göre ise girişimcilik bir sürecin ürünü olarak ortaya çıkan bir davranış biçimidir. Birey önce kendisinin toplumdaki yeri ve rolü ile ilgili bir algılamaya yarar, daha sonra bir güven duygusu ve imaj yaratır, en sonunda da bilinçli bir girişimci olarak duygularını kontrol edebilme, başarı odaklı hareket ve benzeri davranışları edinir. Girişimcilik bütün bu adımların sonucunda tamamlanmış olur. Girişimcilik dendiğinde akla bir organizasyonu yürütme, gerektiği anda yapıcı kararlar alabilme, başı çekebilme, çözüm üretebilme gibi birçok yeti gelmektedir (Brandstätter, 1997:160). Bu özelliklerin yanında girişimcilik bireyde yeniliklere açık olmayı, yaratıcı kararlar alabilmeyi, nihayetinde bir rol model olabilmeyi (Allen, 2006:13) gerektirdiği gibi, aynı zamanda da içine girdiği risklerin farkında olabilmeyi gerektirir (İrmiş ve diğ., 2010:10). Girişimciliğin ekonomi ve sanayiden uzak bir meslek dalı olan öğretmenlik, sınıf öğretmenliği üzerindeki etkisi çok fazla göz önünde bulundurulmamıştır. Oysa sınıf öğretmenlerinin, diğer branşlardan farklı olarak sınıf mevcudunun tamamıyla bire bir ve sürekli iletişim halinde olduğundan; okul idaresi-veli, veli-öğrenci, öğrenci-okul idaresi, hatta diğer

öğretmenler ve himayesindeki sınıfı arasındaki ilişkiyi sağlamada çok önemli ve üstün bir sorumluluğu olduğundan, girişimcilik özellikleri çok büyük önem arz eder. MEB (2005)'in girişimcilik becerisini; "sosyal ilişkilerde, iletişimde, iş dünyasında ve benzeri alanlarda gerekli ve etkili davranışları uygun bir şekilde ve zamanda ortaya koymak veya talep görebilecek bir ürünü veya hizmeti daha iyi üretebilmek yada pazarlayabilmek amacıyla yeni bir sistem kurmak için gerekli olan beceriler" olarak tanımlamasından da yola çıkarak, Milli Eğitim Bakanlığın' na bağlı bir sınıf öğretmenin bünyesinde bulundurması gereken özellikler, girişimcilik özelliklerine sahip olmanın sadece eğitim yaşantısı için değil, toplumun saygısını kazanmış bir meslek dalı olarak, sosyal ilişkilerini doğru ve olumlu yönde ilerletebilmesi için son derece gerekli olduğunu gösterir. Geçmişte, bir öğretmenin köy, kasaba gibi görev yaptığı küçük yerleşim birimlerinde sadece okul hayatında etkin olmasından çok öte misyonlar yüklediği, orada yaşayan insanların, öğretmenlerin yönlendirmeleri ve yardımlarıyla sosyal yaşamlarını ilerlettiklerine dair birçok örnek mevcuttur. Özellikle sınıf öğretmenlerinin "müdür yetkili" diye bilinen, tek öğretmen olarak eğitim vereceği bir okulda görev yapabilmek olanağı olabilir ve okulun ihtiyaç duyacağı her türlü hizmeti (temizlik, okul fiziki şartlarını sağlama vs.) gerçekleştirebilme ihtimalleri olduğundan, bunları sağlamada toplum halkıyla sıkı bir yardımlaşma ve dayanışma örneği gösterebilir. İşte bunu ancak özgüveni gelişmiş, girişimcilik özelliklerini kazanmış bir öğretmen sağlayabilir ve böylece etkili iletişim becerileri ve toplumsal ilişkileri olumlu yönde geliştirir. Bir sınıf öğretmenin sorumluluk almaktan kaçmama, her ortam ve şartta kendini en doğru şekilde ifade edebilmesi, istek ve eylemlerini özgüvenle dile getirebilmesi girişimcilik ruhuyla doğru orantılıdır. Bir sınıf öğretmenin gerçekleştirebileceği önemli eylemlerden biri, eğitim-öğretim yaşantısını gerçekleştirmekten sonra sınıf yönetimini sağlamaktır.

Sınıf yönetimi, sınıf öğretmenleri için sınıfta ders işleyişini yönlendirmekten öte anlamlar içerir. Öğrencilerin birbiriyle olan iletişimini yönetmek, sınıf hayatının işleyişini yönetmek ve bunları gerçekleştirirken aslında yönetmemek, yani, liderliğini ve ağırlığını kaybetmeden öğrencilerin kendini yönetmesine rehberlik etmek gibi durumları ifade eder. Bu dengeyi sağlamak öğretmenin girişimci yapısı ile orantılıdır denilebilir. Öğrencilerine, velilere, okul idaresine karşı hatta öğrenciler önünde gerçekleştireceği basit bir diyalogda dahi girişimci, toplumda kullanılan adıyla "girişken" olması özgüvenini çok net bir şekilde etkiler ve bu kendinden emin olmasına, böylelikle sınıf yönetiminde daha rahat ve dengeli bir ortam sağlamasına neden olur.

Problem

Bu çalışmanın amacı ilkökul 1.sınıf öğretmenlerinin çeşitli (cinsiyet yaş ve kıdem gibi) değişkenlere göre girişimcilik özelliklerinin sınıf yönetimine etkisini incelemektir.

Alt problemler:

1-Birinci sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2-Birinci sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki vardır mıdır?

3- Birinci sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Sayıtlar

1. Araştırmada uygulanan anket sorularından elde edilen sonuçlar araştırma evrenini temsil etmektedir ve araştırma için yeterlidir.

2. Geliştirilen anket sorularının bu araştırma için gerekli verileri sağlayacağı varsayılmıştır.

3. Kontrol edilemeyen değişkenlerin, araştırmaya katılan bütün öğretmenleri aynı ölçüde etkileyeceği varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırma, 2013-2014 öğretim yılında Mersin il merkezinde bulunan ilköğretim okulları ve bu okullarda görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.

Yöntem

Bu çalışmada, geniş kitlelere ulaşabilme ve mevcut olay, olgu ve kurumları olduğu gibi ortaya koyma olanağı sağladığından dolayı survey (tarama) yöntemi kullanılmıştır. Survey yöntemi, geçmişte yaşanmış veya halen yaşanmakta olan bir durumu aslına en sadık şekliyle betimlemeyi öngören bir araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2000).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı ilköğretim okullarında görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2013-2014 öğretim yılında Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 15 ilköğretim okulundan tesadüfi olarak seçilen 120 sınıf öğretmeni oluşturmuştur. Ancak, 110 öğretmenden dönüt alınabilmiş ve bunlar değerlendirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, Yılmaz ve Sünbül (2009) tarafından geliştirilen “Üniversite Öğrencilerine Yönelik Girişimcilik Ölçeği” adlı ölçek kullanılmıştır. 36 Adet soru içeren bu ölçekte girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Ölçek, ilköğretim okullarında görev yapan 120 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Likert tipinde bir form halinde olan ölçekte 5 tane cevaplandırma seçeneği vardır. Bunlar; Hiçbir zaman (1), nadiren (2), bazen (3), sık sık (4), çok sık(5) seçenekleridir.

Araştırmanın Uygulanışı

Milli Eğitim Bakanlığında gerekli izinler alınarak Mersin ilindeki örneklem olarak alınan ilköğretim okullarına gidilmiş, okul idaresi ve öğretmenlerle görüşülmüş, anketle ilgili bilgi verilmiştir. Anket aynı gün uygulanıp aynı gün toplanmıştır. Böylelikle uygulanan anketin geri dönmesi kolaylaşmıştır. 120 sınıf öğretmeninden 110 tanesi ankete tam olarak cevap vermiştir. Ankete isim yazılmaması, soruların yazılı sorulması, tereddüt edildiği takdirde anket uygulayıcısının bilgi verebilmesi anketi daha anlaşılır kılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin çözümlenmesinde “SPSS 17.0” bilgisayar programından yararlanılmış, istatistiksel teknik olarak da betimsel analiz kullanılmıştır. Analizde, yaş ve mesleki kıdem ile girişimcilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için tek yönlü varyans analizi (One-way Anova) uygulanırken, cinsiyet ve girişimcilik özellikleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için t testi uygulanmıştır. gruplar arası anlamlılık testlerinde 0.05 anlamlılık düzeyi esas alınmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Cinsiyet değişkenine göre görüşlerini gösteren dağılım

	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Cinsiyet						
Girişimcilik	1,00	82	145,1474	17,13098	107	1,188
	2,00	27	140,4794	19,41788		,238

N=109 **P<.05

Tablo 1 incelendiğinde cinsiyet değişkeni açısından sınıf öğretmenlerinin girişkenlik özellikleri ile ilgili görüşleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmamaktadır. Buradan bayan ve erkek öğretmenlerin girişkenlik özellikleri arasında benzerlik bulunmadığı sonucuna ulaşabiliriz.

Tablo 2. Yaş değişkenine göre görüşlerini gösteren anova testi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	2680,592	4	670,148	2,224	,071	
Gruplarıçi	31336,516	104	301,313			
Toplam	34017,108	108				

N=109 **P<.05

Tablo 2 incelendiğinde yaş değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri arasında anlamlı düzeyde farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Buradan öğretmenlerin farklı yaşlarda olmalarına rağmen girişimcilik özelliklerinin benzer olduğu sonucuna ulaşabiliriz.

Tablo 3. Kıdem değişkenine göre görüşlerini gösteren anova testi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Gruplararası	1494,618	4	373,654	1,195	,318	
Gruplarıçi	32522,490	104	312,716			
Toplam	34017,108	108				

N=109 **P<.05

Tablo 3 incelendiğinde kıdem değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin girişimcilik özellikleri arasında anlamlı düzeyde bir farklılaşma bulunmamaktadır. Buradan öğretmenlerin farklı kıdemlerde olmalarına rağmen girişimcilik özelliklerinin benzer olduğu sonucuna ulaşabiliriz.

Tartışma ve Öneriler

Öğretmenlik bilincini kazanmış, görevin getirilerini tümüyle benimseyip yerine getirmede zorluk çekmeyecek konuma gelmiş kıdemli öğretmenlerin, sahip oldukları özgüven ve becerilerin görev süreleri çok uzun olmayan öğretmenlere de kazandırılması gerekmektedir. Özellikle birinci sınıf eğiten öğretmenlere karşı öğrencilerden ziyade veli ve idarenin beklentilerinin son derece yüksek olduğu aşamalarda, öğretmenin büyük bir rahatlık ve güvenle eğitim ve öğretim yaşantıları oluşturmaları için gerekli şartlar yaratılmalıdır.

Bu şartlar sağlandığında öğretmen kendinden emin bir şekilde sınıf ortamını otoriter ve katı bir tutumdan uzak olarak yönetir, öğrenciler üzerinde kendini kanıtlamaya çalışmaz. Böyle bir ortamda eğitim verildiğinde uğraşılan tek şey eğitimin kalitesi olabilir, başarı büyük ölçüde artırılabilir.

Kıdem ve yaşa bakılmaksızın öğretmen saygınlığının ve birey olarak ciddiye alınmanın hissettirilmesi büyük artı sağlayacaktır. Bunu hisseden öğretmenin özgüveni artacak, kendini ifade etme becerileri yükselecek, bunu öğrencilere de aynı şekilde empoze edecektir. Böylece öğretmen, toplum yaşamında risk almaktan çekinmeyen, yenilikçi, eylemleri karşılığında psikolojik olarak ket vurulma kaygısı yaşamayan bireyler yetiştirecektir.

Kaynakça

- Akyürek, Ç. & Şahin, Ç. (2013) “İlkokul Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”. *Ekev Akademi Dergisi*. Yıl.17, S.57.
- Allen, K. R. (2006). *Launching New Ventures, An Entrepreneurial Approach*. Fourth Edition. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Brandstätter, H. (1997), “Becoming an Entrepreneur: A Question of Personality Structure”. *Journal of Economic Psychology*. 18, 157-177.
- İrmiş, A. & Durak, İ. & Özdemir, L. (2010). “Girişimcilik Kültürü, Anadolu Girişimciliğinden Örnekler”. *Ekin*. Bursa.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yay.
- Koh, H. C. (1996). “Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics: A Study of Hong Kong MBA Students”. *Journal of Managerial Psychology*. 11(3): 12-25.
- MEB. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2005). *İlköğretim 1.-5. Sınıf programları tanıtım kitapçığı*. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
- Morrison, A. (2000). “Entrepreneurship: What Triggers it?”. *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research*. 6(2): 59-71.
- Ören, K. & Biçkes, M. (2011). “Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Potansiyeli Üzerindeki Etkileri (Nevşehir’deki Yüksek Öğrenim Öğrencileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma)”. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. C.16, S.3, ss.67-86.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. Beta Basım Yayım: İstanbul.
- Tupes, E. C., and R. E. Christal. (1961). “Recurrent personality factors based on trait ratings”. *USAF ASD Tech. Rep. No. 61-97*. Lackland Airforce Base, TX: U. S. Air Force.